

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
LECTIO XLV

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

Το πιο κάτω υλικό συμπληρώνει αυτό που ήδη περιέχεται στην ιστοσελίδα του ΥΠΠ,
στη διεύθυνση:

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/Themata/latinika/ypost_yliko_c_lyk.html

ΜΑΘΗΜΑ XLV (Lectio quinta et quadragesima)

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΑΠΤΕΡΩΝΕΙ ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΤΩΝ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΩΝ

**Να μελετήσετε τις πιο κάτω βουλευτικές προτάσεις και να τις αναγνωρίσετε
(εισαγωγή, εξάρτηση, εκφορά, δικαιολόγηση εκφοράς)**

1. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. (μάθημα XXIX)
2. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent. (μάθημα XXXI)
3. Tandem puella, longa mora standi fessa, rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. (μάθημα XXXVIII)
4. Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat. (μάθημα XLV)
5. Curat et providet ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. (μάθημα XLV)
6. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. (μάθημα XLV)
7. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. (μάθημα XLV)
8. Ille epistulam perlegit militesque adhortatur ut salutem sperent. (μάθημα XLV)
9. Cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse, Sertorius eum iussit tacere; praeterea praecepit ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse cum amicis futurus esset. (μάθημα XLVIII)

Λεξιλόγιο

captivus -a -um: αιχμάλωτος / cognosco, cognovi, cognitum, cognoscere, γ': γνωρίζω / apud (πρόθ. + αιτ.) Ciceronem: στο στρατόπεδο του Κικέρωνα / gero, gessi, gestum, gerere, γ': κάνω, διεξάγω / quantus -a -um: πόσος -η -ο / periculum -i, ουδ.2: κίνδυνος / res, rei, θ.5: πράγμα, κατάσταση / quidam, quaedam, quiddam (ουσ.αόρ. αντ.): κάποιος / eques -itis, αρ.3: ιππέας / persuadeo, -suasi, -suasum, -suadere, β' (+ δοτ. + βουλητ. πρότ.): πείθω / defero, -tuli, -latum, -ferre, γ': μεταφέρω / curo, α' (+ βουλητ. πρότ.): φροντίζω / provideo, -vidi, -visum, -videre, β' (+ βουλητ. πρότ.): προνοώ, μεριμνώ / intercipio, -cepi, -ceptum, -cipere, γ' (inter + capio, cepi, captum, capere, γ'): αρπάζω κάτι πριν φτάσει στον προορισμό του / consilium -ii(i), ουδ.2: σχέδιο / hostis -is, αρ.3: εχθρός / ob (πρόθ.) + αιτ.: εξαιτίας (αναγκαστικό αίτιο) / conscribo, -scripsi, -scriptum, -scribere, γ': γράφω / littera -ae, θ.1: γράμμα / litterae -arum: γράμματα, λογοτεχνία, επιστολή / mitto, misi, missum, mittere, γ': στέλλω / legatus -i, αρ.2: διοικητής λεγεώνας, πρέσβης, απεσταλμένος / moneo, monui, monitum, monere (+ βουλητ. πρότ.): συμβουλεύω, καθοδηγώ / adeo (ad + eo), -ii, -itum, -ire, δ': πλησιάζω / possum, potui, posse: μπορώ, δύναμαι / amentum -i, ουδ.2: ιμάντας, λουρί / tragula -ae, θ.1: είδος ακοντίου / adligo, α': δένω / intra (πρόθ.) + αιτ.: μέσα / castra, -orum, ουδ.2 (pl.t.): στρατόπεδο / abicio (ab + iacio, ieci, iactum, iacere, γ'), -ieci, -iectum, -icere, γ': πετάω κάτι μακριά, αφήνω / legio -ōnis, θ.3: λεγεώνα / celeriter → celerius → celerrime (επίρρ.): γρήγορα / adsum, -fui, -esse: είμαι παρών (≠ absum) / vereor, veritus sum, vereri, αποθ.β': φοβάμαι / constituo, -stitui, -stitutum, -stituere (+ βουλητ. πρότ.): αποφασίζω / casus -us, αρ.4: τυχαίο, απροσδόκητο γεγονός (cado) /

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

casu (αφ.): κατά τύχη / turris -is, θ.3: πύργος (turrim -i, -ium) / adhaerescō, -haesi, -haesum, -haerescēre, γ': προσκολλιέμαι, καρφώνομαι / quidam, quaedam, quoddam (επιθ.αόρ. αντ.): κάποιος / miles -ītis, αρ.3: στρατιώτης / conspicio, -spexi, -spectum, -spicēre, γ' (cum + specio, spexi, spectum, specēre, γ'): βλέπω / perlego (per + lego), -legi, -lectum, -legēre, γ': διαβάζω μέχρι το τέλος / adhortor, αποθ.α' (+ βουλητ. πρότ.): προτρέπω / salus -ūtis, θ.3: σωτηρία / spero, α': ελπίζω

Συντακτική ανάλυση βουλευτικών προτάσεων μαθήματος XLV

1. Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet **ut ad Ciceronem epistulam deferat.**

Είδος: _____

Συντακτικός ρόλος: _____

Εισαγωγή: _____

Εξάρτηση: _____

Εκφορά: _____

Δικαιολόγηση εκφοράς: _____

_____

Παρατηρήσεις: _____

2. Curat et providet **ne**, intercepta epistula, **nostra consilia ab hostibus cognoscantur.**

Είδος: _____

Συντακτικός ρόλος: _____

Εισαγωγή: _____

Εξάρτηση: _____

Εκφορά: _____

Δικαιολόγηση εκφοράς: _____

_____

Παρατηρήσεις: _____

3. Legatum monet **ut**, si adire non possit, **epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat.**

Είδος: _____

Συντακτικός ρόλος: _____

Εισαγωγή: _____

Εξάρτηση: _____

Εκφορά: _____

Δικαιολόγηση εκφοράς: _____

_____

Παρατηρήσεις: _____

4. Gallus, periculum veritus, constituit **ut tragulam mitteret.**

Είδος: _____

Συντακτικός ρόλος: _____

Εισαγωγή: _____

Εξάρτηση: _____

Εκφορά: _____

Δικαιολόγηση εκφοράς: _____

_____

Παρατηρήσεις: _____

5. Ille epistulam perlegit militesque adhortatur **ut salutem sperent.**

Είδος: _____

Συντακτικός ρόλος: _____

Εισαγωγή: _____

Εξάρτηση: _____

Εκφορά: _____

Δικαιολόγηση εκφοράς: _____

_____

Παρατηρήσεις: _____

Ενδεικτικές δραστηριότητες

(για την τάξη ή / και το σπίτι)

1. Να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου του μαθήματος XLV.

2. Να μεταφέρετε τις προτάσεις στα Λατινικά.

Ο Θεμιστοκλής έπεισε τον λαό να κατασκευαστεί, με δημόσια δαπάνη, στόλος εκατό πλοίων.

Ο Καίσαρας προτρέπει τους στρατιώτες να μην φοβηθούν εξαιτίας της κούρασης.

Τα γηρατειά δεν εμπόδισαν τον Σοφοκλή να γράψει τραγωδίες.

Όλοι ευχόμεστε να ζούμε περισσότερο.

(κατασκευάζω, κτίζω: aedifico, α' / δαπάνη: pecunia -ae / κούραση: labor -oris / γηρατειά: senecta -ae / περισσότερο: diutissime)

3. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση.

conspicitur, persuadet, cognoscantur, abiciat, mitteret, defertur, adhortatur, monet, constituit, perlegit, scribit

4. Να υποδείξετε πού τονίζονται οι πιο κάτω λέξεις και να εξηγήσετε το γιατί.

captivis, equitibus, monere, abicere, amentum, litteris

5. Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:

- ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
- παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Ισπανικά κτλ)

6. Να μιλήσετε για τη θέση και την αξία της ελληνικής γλώσσας στη ζωή των Ρωμαίων. Να συμβουλευθείτε την εισαγωγή στο κείμενο και την εισαγωγή στο Α' τεύχος του μαθήματος (Β' Λυκείου) (κυρίως τις σελίδες 7, 9, 10, 11).